

- На меѓународните финансиски пазари преовладуваше склоноста за вложување во повисокоприносни инструменти
- ЕЦБ: задржување на истата поставеност на монетарната политика
- Состаноци на централни банки: Канада и Русија
- САД: нагорно движење на стапката на инфлација

На состанокот на [ЕЦБ](#), како што се очекуваше, беше задржана истата поставеност на монетарната политика. Имено, беа задржани истите нивоа на референтните каматни стапки, при што членовите на Советот очекуваат задржување на каматните стапки на тековното или на пониско ниво сè додека не се согледа конвергенција на стапката на инфлација близу до, но под целното ниво од 2%. Како што беше наведено и претходно, се очекува дека програмата за откуп на хартии од вредност воведена поради пандемијата предизвикана од корона-вирусот (ПЕПП) ќе продолжи најмалку до крајот на март 2022 година, а реинвестирањето на достасаните средства најмалку до крајот на 2023 година, односно додека не се согледа дека кризата предизвикана од корона-вирусот е надмината. Обемот на програмата беше задржан на нивото од 1.850 милијарди евра, а во соопштението за јавност беше потврдена заложбата дека во следниот квартал ЕЦБ ќе откупува значително повеќе во однос на првите месеци од годината. Истовремено, беше соопштено дека доколку пазарните услови се променат, ЕЦБ е подготвена да го приспособи обемот на откуп на хартии од вредност, односно доколку постојат поволни услови за финансирање, програмата може и да не се искористи во целост. Во рамките на програмата за откуп на хартии од вредност (АПП), ќе биде задржан истиот износ на нето-откуп од 20 милијарди евра и така ќе се продолжи сè додека Советот согледува потреба од тоа, а ќе биде прекината пред првото зголемување на референтните каматни стапки на ЕЦБ. Воедно, ЕЦБ и натаму ќе обезбедува ликвидносна поддршка и преку целните долгорочни операции за рефинансирање (ТРТРО III). Според најновите макроекономски проекции, економскиот раст за 2021 и 2022 година, како и проекциите за стапката на инфлација¹, беа ревидирани нагоре. Притоа, ризиците за економските проекции беа наведени како врамнотезени, при што изгледите за глобалната побарувачка се подобри, додека пандемијата, вклучително и ширењето на мутациите на вирусот и нејзините ефекти врз економските и финансиските услови и понатаму се извор на надолни ризици.

[Централната банка на Канада](#) ја задржа референтната каматна стапка од 0,25%, потврдувајќи дека ќе биде на тоа ниво најмалку до втората половина од 2022 година.

[Централната банка на Русија](#) ја зголеми референтната каматна стапка третпат оваа година, од 5% на 5,5%, при повисока инфлација, којашто во мај достигна 6%, и сè поголеми инфлацијски очекувања во услови на побрз економски раст од очекуваниот. Воедно, Централната банка изрази подготвеност за дополнителни зголемувања на каматната стапка.

Пазарните учесници со внимание ги следеа и информациите поврзани со корона-вирусот. Бројот на новозаразени и починати лица и понатаму опаѓа во светски рамки, вклучително во Индија и Јапонија, но повторно умерено се зголемува во Обединетото Кралство, поради појавата на индиската варијанта на вирусот (делта, Б.1.617.2), како и во Бразил.

Објавените економски показатели на глобално ниво беа главно поволни. Во *еврозоната*, според конечниот податок, податокот за БДП за првиот квартал од 2021 година беше ревидиран нагоре (од -0,6% на -0,3% на квартална основа). Довербата на инвеститорите во јуни се зголеми од 21 на 28,1 поен, поради оптимизмот поврзан со отворањето на економските дејности. Од друга страна, показателот ЗЕВ за економските очекувања во Германија, во истиот период се сведе од 84,4 на 79,8 поени, но остана на релативно високо ниво.

Во *Обединетото Кралство*, индустриското производство во април значително се зголеми на годишна основа, за 27,5%, по растот од 3,6% претходниот месец.

Во *САД*, годишната стапка на инфлација во мај се искачи од 4,2% на нивото од 5% (највисок износ од август 2008 година), како одраз на ниската споредбена основа. И базичната инфлација се зголеми од 3% на нивото од 3,8%, главно под влијание на повисоките цени за изнајмување возила и на авиопревозот. Високофреквентните податоци за пазарот на труд беа поволни, односно барањата за социјална помош во неделата до 5 јуни се намалија од 385.000 на нивото од 376.000. Од друга страна, показателот за оптимизмот на малите бизниси во мај забележа пад во споредба со претходниот месец (од 99,8 на 99,6 поени), при согледувања на компаниите дека и покрај намалувањето на ограничувачките мерки и отворањето на економиите на светско ниво,

¹ Нагорната ревизија на инфлацијата главно се должеше на привремените фактори и на повисоките цени на енергијата.

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

НЕДЕЛЕН ПАЗАРЕН ПРЕГЛЕД 7 – 11 јуни 2021 година

условите за работење ќе се влошат во наредните месеци, како одраз на високите трошоци и недостигот на работен кадар. Според првичниот податок, показателот за довербата на потрошувачите според универзитетот Мичиген во јуни се подобри од 82,9 на 86,4 поени, како резултат на намалената загриженост од висока инфлација и засилениот оптимизам на домаќинствата за идниот економски раст и вработувањето.

Во *Кина*, годишната стапка на раст на увозот во мај беше најголема од јануари 2011 година и изнесуваше 51,1%, што главно се должеше на ценовниот ефект од повисоките цени на сировините во услови на раст на побарувачката за јаглен, челик, железна руда и бакар, при намалување на рестриктивните мерки за спречување на корона-вирусот во голем број земји.

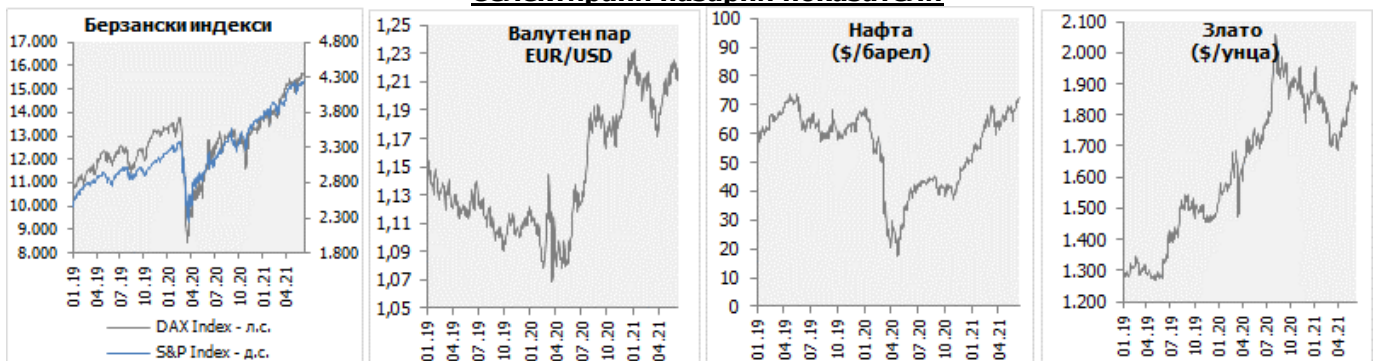
Истовремено, извозот се зголеми за 27,9% на годишна основа, што претставува умерено понизок раст во споредба со претходниот месец (32,3%). Стапката на инфлација во мај се зголеми од 0,9% на 1,3% на годишна основа, во услови на повисоки цени на храната, а растот на цените на производителите на индустриски производи забрза од 6,8% на 9%.

Во *Јапонија*, според ревидираните податоци, БДП забележа помал пад во првото тримесечје, од 3,9% на квартална ануализирана основа, отколку што беше првичната проценка (-5,1%), како резултат на помалиот пад на јавната потрошувачка и капиталните трошења. Во мај, годишниот раст на цените на производителите на индустриски производи се искачи од 3,8% на 4,9%.

Позначајни пазарни движења

Индексите на берзите на акции во САД се зголемија, под влијание на позитивното пазарно расположение во пресрет на состанокот на ФЕД од којшто се очекува задржување на експанзивната поставеност на монетарната политика, при согледувања дека нагорните ценовни движења се привремени, а поумерен пораст забележаа цените на акциите во еврозоната². Во такви услови, беше забележан пад на приносите на државните обврзници на средниот и долгиот сегмент на кривата, како во САД³, така и во еврозоната⁴, при повлекување на очекувањата на инвеститорите за намалување на монетарниот стимул од страна на ЕЦБ и заложби за продолжување на стимулот по состанокот на ЕЦБ. Притоа, во еврозоната, падот на приносите беше поизразен кај државните обврзници издадени од периферните економии, што придонесе за стеснување на распоните во однос на приносите на најбезбедните обврзници. САД-доларот зајакна на неделна основа, под влијание на очекувањата дека ниските каматни стапки ќе се задржат подолг временски период во Европа, како и во исчекување на состанокот на ФЕД. Цената на златото се зголеми, при намалување на приносите на американскиот државен долг. Цената на нафтата забележа трет неделен пораст, достигнувајќи го највисокото ниво во период поголем од две години, како резултат на очекувањата за закрепнување на побарувачката за овој енергент во Европа, Кина и САД.

Селектирани пазарни показатели

² Берзанските индекси на акции од двете страни на Атлантикот се искачија на нови историски највисоки нивоа.

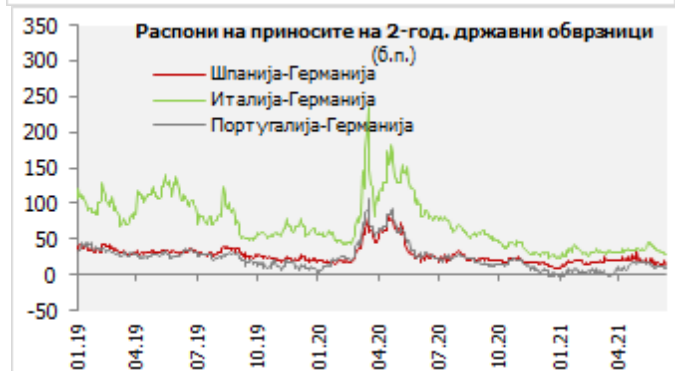
³ Приносите на 10-годишните државни обврзници во САД се сведоа на најниското ниво во период од три месеци и забележаа најизразен неделен пад во период од една година.

⁴ Приносите на 10-годишните германски државни обврзници имаа прв неделен пад во 2021 година.

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

НЕДЕЛЕН ПАЗАРЕН ПРЕГЛЕД 7 – 11 јуни 2021 година

	04.06.	11.06.	неделна промена
DAX индекс	15.693	15.693	0,0%
S&P индекс	4.230	4.247	0,4%
Euribor 3m (%)	-0,546	-0,548	-0,2
USD Libor 3m (%)	0,1283	0,1189	-0,9
Bund 10y (%)	-0,21	-0,27	-6,1
UST 10y (%)	1,55	1,45	-10,2
EUR/USD	1,2167	1,2109	-0,5%
Злато (\$/Oz)	1.870	1.892	1,2%
Нафта (Brent, \$/barrel)	71,2	72,3	1,6%

Приноси во еврозоната

	EUR 6M	EUR 2Y	EUR 5Y	EUR 10Y
31.12.2020	-0,70	-0,70	-0,74	-0,57
04.06.2021	-0,65	-0,67	-0,60	-0,21
11.06.2021	-0,64	-0,68	-0,63	-0,27
неделна промена (б.п.)	0,7	-1,2	-3,5	-6,1
збирна промена од почетокот на годината (б.п.)	6,3	1,7	10,5	29,5

Приноси во САД

	USD 6M	USD 2Y	USD 5Y	USD 10Y
31.12.2020	0,08	0,12	0,36	0,91
04.06.2021	0,03	0,14	0,78	1,55
11.06.2021	0,04	0,15	0,74	1,45
неделна промена (б.п.)	0,8	0,2	-4,0	-10,2
збирна промена од почетокот на годината (б.п.)	-4,6	2,6	37,8	53,9